

Pensioenfonds DSM Nederland

door Ton de Boer

op verzoek van VDP

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

1

AGENDA

1. Inleiding	
2. Huidige situatie	a) Financieel b) Uitkomsten deelnemersonderzoek c) Besluiten bestuur PDN (punt 5 brief VDP) d) Nieuw (n)FTK effecten e) Nominaal versus Reëel / cash-flow
3. Toekomst	a) Korte termijn: • Wel korten (punt 6 brief VDP) • Niet korten • Premie tekort (punt 8 brief VDP) • Actuariële herschikking opgebouwde pensioenrechten b) Lange termijn: • Tijdslijn • Recente aanpassingen • Nieuw pensioenstelsel
4. Positief PDN	

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

2

1. Inleiding a. Introductie

- 42 dienstjaren bij DSM
(Administratie/Control/Riskmanager)
- 10 jaar plaatsvervangend bestuurslid PDN
- 2 jaar lid VerantwoordingsOrgaan
- 5 jaar bestuurslid/plv voorzitter PDN
namens **actieven** geleding vanaf medio 2010
- Bestuurslid/plv voorzitter PDN
namens **gepensioneerden** geleding vanaf 1-7-2016
- “Certified Pension Executive” Erasmus universiteit, jan 2016

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

3

1. Inleiding b. Governance

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

4

2. Huidige situatie a. Financieel

Stand ultimo september:

- Nominale dekkingsgraad	97,9 %
- Beleids dekkingsgraad	99,6 %
- Reële dekkingsgraad	82,6 %
- Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,1 %
- Vereiste dekkingsgraad	118,6 %
- Kritische dekkingsgraad	99,6 %

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

5

Kerncijfers

Pensioenen	2013	2014	2015	2016 Q3
Aantal actieve deelnemers	7.214	6.856	6.674	6.502
Aantal gepensioneerden	13.957	13.981	13.740	13.740
Aantal deelnemers voor kostenbasis	21.171	20.837	20.414	20.212
Aantal slapers	8.150	8.140	8.220	8.197
Totaal aantal deelnemers	29.321	28.977	28.634	28.409
Premies (miljoen €)	98	97	91	78
Uitkeringen (miljoen €)	233	234	237	182
Beleggingen				
Totaal belegd vermogen (miljard €)	5.801	6.674	6.548	7.029
Beleggingsrendement	2,7%	17,7%	0,3%	9,1%
Benchmark-rendement	2,5%	18,2%	-0,2%	8,4%
Financiële positie				
Pensioenfondsverplichtingen (miljard €)	5.368	6.111	6.286	7.153
Dekkingsgraad	97,9%	109,3%	103,7%	97,9%
Gehanteerde rekenrente	2,7%	1,8%	1,6%	0,9%

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

6

Ontwikkeling dekkingsgraad

Ontwikkeling dekkingsgraad (in %)	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Q3
Dekkingsgraad primo	109,1	100,6	103,0	108,1	109,3	103,7
Premies	0,1	0,1	-0,1	0,0	-0,2	-0,1
Uitkeringen	0,5	0,0	0,1	0,4	0,4	0,1
Toeslagen	-1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rentetermijnstructuur	-12,5	-6,6	2,9	-16,4	-5,0	-13,3
Overrendement	5,8	12,3	2,4	18,7	0,1	9,5
Overige mutaties	-0,5	-3,4	-0,2	-1,5	-0,9	-2,0
Dekkingsgraad (ultimo)	100,6	103,0	108,1	109,3	103,7	97,9

7

Cumulatieve cijfers 2011 t/m 2015:

PREMIES 2011-2015	2015	2014	2013	2012	2011	Totaal 5jr
Ongedempte kostendekkende premie	99,6	96,9	107,8	104,5	107,2	516,0
verschil met ontvangen						-39,4
Gedempte kostendekkende premie	72,3	82,4	80,5	76,6	86,9	398,7
verschil met ontvangen						77,9
Minimum premie (tbv aangroei dekkingsgraad)	96,9	92,7	98,8	89,7	99,8	477,9
verschil met ontvangen						-1,3
Ontvangen premie	87,4	93,7	95,0	97,0	103,5	476,6

Conclusie:

- Het fonds heeft 77,9 miljoen meer ontvangen dan nodig was op basis van gedempte (rente) methodiek: dus geen verlaging pensioenopbouw nodig geweest. **VOLGENS DE BESTAANDE REGELGEVING EN CONTRACTAFSPRAKEN**
- De bijdrage van de premie aan de dekkingsgraad over 2011 t/m 2015 was nagenoeg nihil (-1,3 miljoen), met andere woorden: er is precies zoveel betaald voor de opbouw dat er geen negatieve of positieve invloed op de dekkingsgraad is geweest. **ECHTER ZONDER SOLVABILITEITSOPSLAG**

2.Huidige situatie

b. Uitkomsten deelnemersonderzoek

- Deelnemers willen risico lopen en kiezen voor indexatie met kans op verlagen, maar ook voor demping van schokken en solidariteit.
- Meerderheid van deelnemers heeft de voorkeur uitgesproken voor een variant met een verwachte pensioenuitkering van 85% van het laatst verdiende loon in combinatie met een uitkering van 60% indien het tegenzit
- Gepensioneerden wensen geen grote schokken, liever een grote kans op een kleine verlaging dan een kleine kans op een grotere ingreep

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

9

2. Huidige situatie

c. Besluiten bestuur

- Bij nieuwe (n)FTK heeft bestuur de eenmalige “window” mbt wijziging risico-houding aangegrepen om de renteafdekking te verlagen van 65 % naar 35 %
- In overeenstemming met de “Policy Beliefs” en afgestemd met de sociale partners is besloten om de hersteltermijn cq kortingsperiode in overeenstemming met de samenstelling van het deelnemersbestand (70 % anders actieven) vast te stellen op 7 jaar.
- M.b.t de economische parameters in het herstelplan is besloten om de prudente getallen conform de eigen economische verwachtingen te hanteren ipv de maximale DNB parameters.

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

10

2. Huidige situatie

d. FTK effecten

- Eigen Vermogen 104,1 %
- Vereist Eigen vermogen 118,6 %
(als gevolg van verhoogd risico renteafdekking)
- Kritische dekkingsgraad herstelplan 99,6 %
(als gevolg van prudente parameters en kortere hersteltermijn)
- Huidige beleidsdekkingsgraad (okt) 99,2 %

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

11

2. Huidige situatie

e. Nominaal versus Reëel / cash flow

* Pensioenfondsen dienen zich te houden aan de spelregels van het huidige financieel toetsingskader.

Hierin staat dat pensioenfondsen moeten zorgen dat er buffers worden opgebouwd

* In de cash-flow presentatie van de VDP wordt daaraan voorbij gegaan.

* Om korting eventueel te voorkomen heeft PDN binnen de huidige wetgeving nog twee knoppen om aan te draaien, namelijk:

- een iets hoger rendement inrekenen in het herstelplan en/of
- het verlengen van de hersteltermijn.

* Brief van bonden van gepensioneerden hoort thuis in een discussie over het (toekomstig) pensioenstelsel.

Vragen of je wel/geen buffers zou moeten opbouwen passen daar namelijk in.

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

12

3 Toekomst a. korte termijn

- **WEL KORTEN**

Stel op basis van de dekkingsgraad van oktober 1,4 % minder in 7 jaar d.w.z. 0,2 % minder per 1-1-2017

Voor BRUTO pensioen € 20.000,- bovenop AOW is dat € 2,06 netto per maand minder in 2017 oplopend tot € 15,- minder in 7 jaar. Solidariteit uitkeringen ca 1% minder dekkingsgraad

- **NIET KORTEN**

Bij continuering van de huidige economische situatie en geen verder herstel , d.w.z.

5 jaar onder Minimum Eigen Vermogen (MEV) , zal in 2021 in een keer een grote onvoorwaardelijke korting tot aan MEV dienen te worden doorgevoerd in 5 jaar tijd.

- **PREMIE TEKORT**

In 2018 zal een tussentijdse toets worden uitgevoerd op de kostendekkendheid van de premie in de lopende contractperiode van 5 jaar (2016-2020). Huidige verwachting is dat het opbouwpercentage in 2019/2020 met 4% zal moeten worden verlaagd.

(d.w.z. 1,8 % per jaar ipv 1.875% per jaar).

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

13

3 Toekomst a. Korte termijn

- Per 1-1-2017 actuariële omrekening van de opgebouwde rechten per 65 jaar/66 jaar naar 67 jaar.
- Op de UPO verschijnt nu 1 bedrag met opgebouwde rechten
- Vervroegen van ingang pensioen eerder dan 67 jaar blijft actuarieel mogelijk

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

14

3 Toekomst b. Lange termijn TIJDSLIIJN

Eind 2014 Nationale pensioendialoog
 Feb. 2015 SER advies Toekomst Pensioenstelsel
 Juli 2015 Kamerbrief Hoofdlijnen van een
 toekomstbestendig pensioenstelsel
 Okt. 2015 Verkenning mogelijkheid inzetten pensioen
 voor aflossing woningschuld
 Jan. 2016 Wet Algemeen Pensioenfonds (APF)
 Mei 2016 SER - Nadere uitwerking van variant IV-C
 Juli 2016 Perspectiefnota Toekomst pensioenstelsel
 Sep. 2016 Wet Verbeterde premieregeling

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

15

3 Toekomst b. Lange termijn RECENTE AANPASSINGEN

- Stijgende AOW leeftijd gerelateerd aan ontwikkeling levensverwachting
- Versoberingen door lager opbouwpercentage en hogere pensioenleeftijd plus aftoppingsgrens 100K.
- Aanpassing FTK. Richtlijnen hoe de baten en lasten verdeeld worden tussen deelnemers in een fonds, uitsmeren schokken. Versterking van financiering via hogere buffers om “pech – generaties” te voorkomen.

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

16

3 Toekomst b. Lange termijn PENSIOENMODELLEN

Het kabinet heeft de volgende varianten meegenomen in zijn gedachtebepaling:

1. Optimalisering bestaande uitkeringsovereenkomst
(variant 1A nominale toezegging,
variant 1B voorwaardelijke toezegging);
2. Persoonlijk pensioenvermogen met collectieve risicodeling
(variant 4C);
3. Keuzes binnen algemeen verplichte pensioenopbouw;
4. Vrijwillig individueel pensioen: valt af;
geeft onvoldoende bescherming
5. Nationaal pensioen: valt af;
sluit niet aan bij individuele behoeften en past niet bij een gedeelde verantwoordelijkheid.

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

17

3 Toekomst b. Lange termijn OMZETTING BESTAANDE RECHTEN/AANSPRAKEN

Bij omzetting gaat het juridisch en fiscaal om de volgende 3 aspecten:

1. Van onvoorwaardelijk naar voorwaardelijk via waardeoverdracht
2. Van recht op uitkering naar persoonlijke pensioenrekening (lijkt op overdracht naar premieovereenkomst)
3. Het onderbrengen van bestaande aanspraken in nieuw pensioencontract

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

18

4 Positief PDN

- a. Overeengekomen solidariteit/risicodeling
- b. Uitkeringsovereenkomst met hoge nominale zekerheid
- c. Collectiviteit versus individuele spaarpotten levert een hoger rendement en is goedkoper

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

19

Pensioenfonds DSM Nederland

12-12-2016

Pensioenfonds DSM Nederland

20